

ĐỒNG PHÂN: QUY TẮC 2 – 4 - 8

(TÀI LIỆU BÀI GIẢNG)

Giáo viên: PHẠM NGỌC SƠN

Đây là tài liệu tóm lược các kiến thức đi kèm với bài giảng “Đồng phân: Quy tắc 2 – 4 – 8” thuộc khóa học LTDH môn Hóa học – thầy Sơn tại website Hocmai.vn. Để có thể nắm vững kiến thức liên quan đến “Tính số đồng phân”, Bạn cần kết hợp xem tài liệu cùng với [bài giảng này](#).

I. GHI NHỚ

Công thức gốc Hidrocacbon	Số công thức cấu tạo
CH ₃ -	1
C ₂ H ₅ -	1
C ₃ H ₇ -	2
C ₄ H ₉ -	4
C ₅ H ₁₁ -	8
C ₆ H ₁₃ -	17

Lưu ý: Số lượng các đồng phân của CH₃- và C₂H₅- là 01 rất dễ nhớ, đồng phân C₆H₁₃- gần như không được sử dụng trong đề thi, do vậy chúng ta cần nhớ số lượng đồng phân của C₃H₇- ; C₄H₉- và C₅H₁₁- (2 – 4 – 8) là điều quan trọng nhất.

II. QUY TẮC 2-4-8 TÍNH SỐ ĐỒNG PHÂN CÁC HỢP CHẤT HỮU CƠ

1. Dẫn xuất mono halogen và ancol đơn chức

Các hợp chất có dạng R – X, số lượng đồng phân phụ thuộc gốc R – Ví dụ: C₄H₉Cl có 4 đồng phân C₅H₁₁OH có 8 đồng phân ancol.

2. Ete và xeton

Chúng có dạng R₁ – O – R₂ và R₁ – CO – R₂, số lượng đồng phân của R₁ và R₂ lần lượt là x và y thì: **Số đồng phân cấu tạo = x.y**

Ví dụ 1: Đồng phân ete có CTPT C₆H₁₄O

C ₆ H ₁₄ O	Số công thức cấu tạo
CH ₃ – O – C ₅ H ₁₁	1.8 = 8
C ₂ H ₅ – O – C ₄ H ₉	1.4 = 4
C ₃ H ₇ – O – C ₃ H ₇	2.2 = 4
Tổng	16

Ví dụ 2: Đồng phân xeton có CTPT C₆H₁₄O

C ₆ H ₁₄ O	Số công thức cấu tạo
CH ₃ – CO – C ₄ H ₉	1.4 = 4
C ₂ H ₅ – CO – C ₃ H ₇	1.2 = 2
Tổng	6

Lưu ý: từ CTPT cắt bớt 1C để tạo nhóm chức, sự thay đổi vị trí của R₁ và R₂ không tạo chất mới.

3. Andehit và axit cacboxylic

Các andehit và axit cacboxylic R – CHO và R – COOH: Số lượng đồng phân phụ thuộc R – .

Ví dụ: Andehit C₆H₁₂O hay C₅H₁₁ – CHO có 8 đồng phân cấu tạo.

Axit C₆H₁₂O₂ hay C₅H₁₁ – COOH có 8 đồng phân cấu tạo.

4. Este

Có công thức R₁ – COO – R₂. Cách xác định số đồng phân tương tự ete và xeton. Lưu ý khi thay đổi vị trí R₁ và R₂ sẽ tạo ra este mới.

Ví dụ: Đồng phân este có CTPT C₆H₁₂O₂.

C ₆ H ₁₂ O ₂	Số công thức cấu tạo
CH ₃ – COO – C ₄ H ₉	1.4 = 4
C ₂ H ₅ – COO – C ₃ H ₇	1.2 = 2
C ₃ H ₇ – COO – C ₂ H ₅	2.1 = 2
C ₄ H ₉ – COO – CH ₃	4.1 = 4
H – COO – C ₅ H ₁₁	1.8 = 8
Tổng	20

5. Amin

Amin có ba bậc R₁ – NH₂; R₁ – NH – R₂ và R₁ – N – R₂ số lượng đồng phân phụ thuộc vào các gốc.

|
R₃

Ví dụ: Các amin có CTPT C₅H₁₃N

C ₅ H ₁₃ N	Số công thức cấu tạo
C ₅ H ₁₁ – NH ₂	8
CH ₃ – NH – C ₄ H ₉	1.4 = 4
C ₂ H ₅ – NH – C ₃ H ₇	1.2 = 2
$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{N} - \text{CH}_3 \\ \\ \text{C}_3\text{H}_7 \end{array}$	1.1.2 = 2
$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{N} - \text{C}_2\text{H}_5 \\ \\ \text{C}_2\text{H}_5 \end{array}$	1.1.1 = 1
Tổng	17

Giáo viên: Phạm Ngọc Sơn

Nguồn: Hocmai.vn